

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

PROTOKOL

postopkov pri poslovanju s placilnimi instrumenti:

- **Posebno položnico**
- **Posebno nakaznico**
- **Trajnim nalogom**
- **Direktno obremenitvijo**
- **Direktno odobritvijo**

Ljubljana, julij 2003

KAZALO

I.	UVOD	662
II.	AKTIVNOSTI ZA VKLJUCITEV V POSLOVANJE S PLACILNIMI INSTRUMENTI	772
1.	BANKE	772
1.1.	Medbancni dogovor.....	772
1.2.	Sklenitev pogodbe z Zbirnim centrom	772
1.3.	Zagotovitev tehnološko-informacijskih podlag	772
1.4.	Testiranje povezav in izmenjave podatkov z Zbirnim centrom.....	772
2.	POSLOVNI PARTNER.....	882
2.1.	Zagotovitev tehnološko-informacijskih podlag	882
2.2.	Nacin izmenjave podatkov med poslovnim partnerjem in Zbirnim centrom.....	882
2.3.	Izjava o vkljucitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti.....	992
2.4.	Sklenitev pogodbe med poslovnim partnerjem in banko.....	992
2.5.	Testiranje povezav in izmenjave podatkov z banko ali Zbirnim centrom	992
3.	ZBIRNI CENTER (ZC).....	1142
3.1.	Zagotovitev tehnološko - informacijskih podlag	1142
3.2.	Testiranje povezav in izmenjave podatkov s pogodbeno banko ali poslovnim partnerjem.....	1142
3.3.	Vodenje Centralnega registra Zbirnega centra	1142
III.	STANDARDI	1342
1.	STANDARDI IZMENJAVE PODATKOV.....	1342
2.	STANDARD VAROVANJA OSEBNIH PODATKOV.....	1342
3.	MINIMALNI VARNOSTNI ELEMENTI.....	1442
4.	KONTROLA IZMENJANIH PODATKOV.....	1442
IV.	POSTOPKI IN PROCESI	1542
1.	POSEBNA POLOŽNICA (PP).....	1642
1.1.	Likvidacija dokumenta.....	1642
1.2.	Izvedba transakcije	1642
1.3.	Arhiviranje dokumentov	1642
1.4.	Obdelava in izmenjava podatkov	1642
1.5.	Arhiv poslanih podatkov	1642
1.6.	Nakazilo kritja	1742
1.7.	Reševanje reklamacij.....	1742
2.	POSEBNA NAKAZNICA (PN).....	1842
2.1.	Izplacilo nakaznice.....	1842
2.2.	Arhiviranje dokumentov	1942
2.3.	Obdelava in izmenjava podatkov	1942
2.4.	Arhiv poslanih podatkov	1942
2.5.	Nakazilo kritja, poravnava obveznosti in terjatev	1942
2.6.	Reševanje reklamacij.....	20202
3.	TRAJNI NALOG (TN).....	21242
3.1.	Pooblastilo banki za otvoritev, spremembo in ukinitvev	21242
3.2.	Dolocitev števila in frekvenc nakazil	21242
3.3.	Otvoritev trajnega naloga v informacijskem sistemu banke.....	21242

3.4.	Realizacija trajnega naloga na transakcijskem racunu placnika.....	<u>21242</u>
3.5.	Nakazilo kritja	<u>22222</u>
3.6.	Izmenjava podatkov med banko in Zbirnim centrom	<u>22222</u>
3.7.	Arhiviranje podatkov	<u>22222</u>
3.8.	Reševanje reklamacij.....	<u>23232</u>
4.	DIREKTNA OBREMENITEV (DB)	<u>24242</u>
4.1.	Sklenitev pogodbe.....	<u>24242</u>
4.2.	Pooblastilo za direktno obremenitev	<u>24242</u>
4.3.	Preklic pooblastila za direktno obremenitev	<u>25252</u>
4.4.	Ugovor na placilo obveznosti	<u>25252</u>
4.5.	Otvoritev oziroma ukinitvev direktne obremenitve na transakcijskem racunu placnika <u>25252</u>	
4.6.	Izbira termina poravnave obveznosti	<u>25252</u>
4.7.	Podatkovni in denarni tok	<u>26262</u>
4.8.	Realizacija direktnih obremenitev na transakcijskem racunu placnika	<u>27272</u>
4.9.	Usklajevanje / kontrola podatkovnega in denarnega toka	<u>27272</u>
4.10.	Statistika izmenjanih podatkov in tarife nadomestil	<u>28282</u>
4.11.	Arhiviranje podatkov	<u>28282</u>
4.12.	Reševanje reklamacij.....	<u>28282</u>
5.	DIREKTNA ODOBRITEV (DO)	<u>29292</u>
5.1.	Sklenitev pogodbe.....	<u>29292</u>
5.2.	Pooblastilo za nakazovanje osebnih in drugih prejemkov	<u>29292</u>
5.3.	Podatkovni in denarni tok	<u>29292</u>
5.4.	Nakazilo kritja	<u>31312</u>
5.5.	Usklajevanje / kontrola podatkovnega in denarnega toka (placilni nalog).....	<u>31312</u>
5.6.	Statistika izmenjanih podatkov in tarife nadomestil	<u>32322</u>
5.7.	Arhiviranje podatkov	<u>32322</u>
5.8.	Reševanje reklamacij.....	<u>32322</u>

PRILOGE:

- Priloga 1: Navodila in standardi za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra
- Priloga 2: Vzorec pogodbe o izmenjavi podatkov pri poslovanju prek Zbirnega centra
- Priloga 3: Vzorec Izjave o vključitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti
- Priloga 4: Vzorec pogodbe za opravljanje poslov z direktnimi odobritvami
- Priloga 5: Vzorec pooblastila za nakazovanje osebnih in drugih prejemkov
- Priloga 6: Vzorec pogodbe za opravljanje poslov z direktnimi obremenitvami
- Priloga 7: Vzorec pooblastila za direktno obremenitev
- Priloga 8: Vzorec preklica pooblastila za direktno obremenitev
- Priloga 9: Vzorec za otvoritev, spremembo oz. ukinitve trajnega naloga

Opomba: V prilogah 5., 6., 7., 8. in 9. so vzorci dokumentov, ki jih podpisnice lahko samostojno oblikujejo, pri čemer pa besedilo ne sme smiselno odstopati od vsebine v teh vzorcih.

KRATICE, ki se uporabljajo v protokolu:

TRR	...	transakcijski racun fizicnih oseb
NPI	...	novi placilni instrumenti
PP	...	posebna položnica
PN	...	posebna nakaznica
DO	...	direktna odobritev
DB	...	direktna obremenitev
ZBS	...	Združenje bank Slovenije
ZC	...	Zbirni center
HKS	...	Hranilno kreditne službe
BS	...	Banka Slovenije
BPRC	...	Bruto poravnava v realnem casu
SPMV	...	Sistem placil malih vrednosti
DURS	...	Ministrstvo za finance, Davčna uprava Republike Slovenije

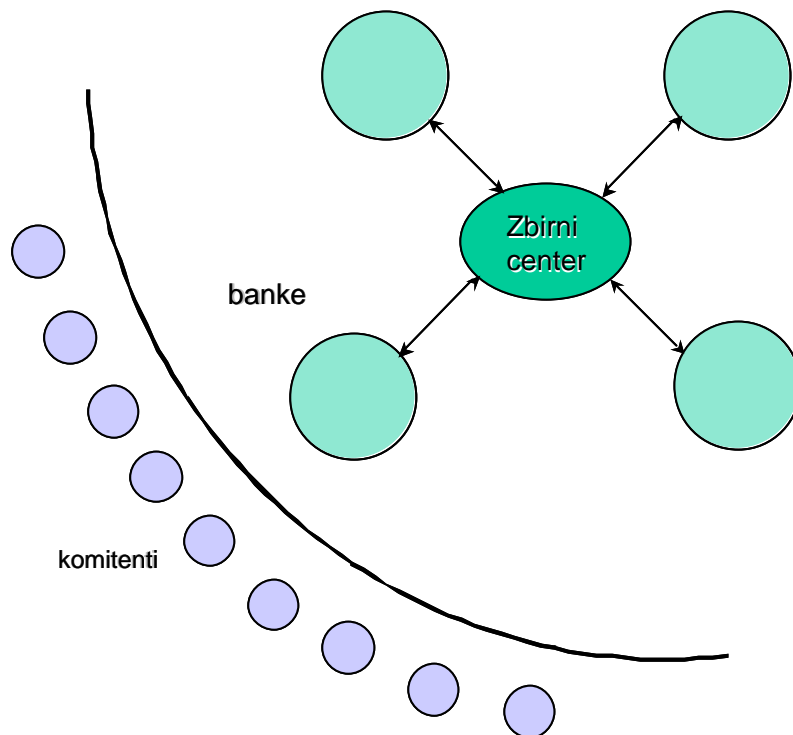
IZRAZI, ki se uporabljajo v protokolu:

- **iniciator:** tisti, pri katerem nastanejo osnovni ali izvorni podatki (banka, poslovni partner,...)
- **pošiljatelj podatkov:** tisti, ki pošlje podatke v ZC (iniciator ali posrednik iniciatorja – banka)
- **končni uporabnik:** poslovni partner ali banka, končni uporabnik podatkov
- **prejemnik podatkov:** tisti, ki prejme podatke iz ZC (končni uporabnik ali posrednik končnega uporabnika – banka)
- **upnik:** banka v primeru direktnih odobritev oziroma poslovni partner v primeru direktnih obremenitev in posebnih položnic
- **dolžnik:** komitent, za katerega je izkazana obveznost placila
- **placnik:** komitent, ki poravnava obveznost za svoj racun ali za racun dolžnika
- **upravicenec:** komitent-prejemnik sredstev, nakazanih s posebno nakaznico ali direktno odobritvijo
- **nalogodajalec:** nakazovalec sredstev na racun upravicenca
- **komitenti:** vse pravne in fizicne osebe, ki imajo racune odprte pri katerikoli banki
- **poslovni partner:** pravna oseba, ki je z banko sklenila pogodbo za opravljanje poslovanja s placilnimi instrumenti
- **banka:** banka, hranilnica ali HKS, podpisnik Dogovora o nacinu poslovanja s placilnimi instrumenti (v nadaljevanju Dogovor), ki ga tudi izvaja
- **pogodbena banka:** banka, ki s poslovnim partnerjem podpiše:
  - pri PP: Izjavo o vkljucitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti (v nadaljevanju Izjava)
  - pri PN, DO, DB: Izjavo ter eno izmed pogodb za opravljanje poslov s posebnimi nakaznicami, direktnimi odobritvami in direktnimi obremenitvami ali
- **maticna banka:** banka, ki vodi racun nalogodajalca, upravicenca oz. placnika
- **Zbirni center:** racunalniški servis, ki izvaja zbiranje, sortiranje in posredovanje oziroma pošiljanje podatkov iz naslova poslovanja s placilnimi instrumenti
- Izjava – Izjava o vkljucitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti
- Podpisnica - banka, hranilnica ali HKS, ki je pristopila k podpisu Dogovora
- Dogovor – Dogovor o nacinu poslovanja s placilnimi instrumenti: posebno položnico, posebno nakaznico, trajnim nalogom, direktno obremenitvijo in direktno odobritvijo

I. UVOD

S tem protokolom se urejajo postopki oziroma procesi in standardi za poslovanje s placilnimi instrumenti, opredeljenimi v Dogovoru. Dogovor ureja poslovanje s posebno položnico, posebno nakaznico, trajnim nalogom, direktno obremenitvijo, direktno odobritvijo.. K Dogovoru so pristopile vse članice Združenja bank Slovenije.

Na Sliki 1 so prikazani udeleženci v sistemu poslovanja s placilnimi instrumenti.

Slika 1: Udeleženci

II. AKTIVNOSTI ZA VKLJUCITEV V POSLOVANJE S PLACILNIMI INSTRUMENTI

1. BANKE

1.1. Medbancni dogovor

Vsaka banka, hranilnica ali HKS, ki želi izvajati posle s placilnimi instrumenti, mora biti podpisnica Dogovora.

1.2. Sklenitev pogodbe z Zbirnim centrom

Vsaka banka, hranilnica ali HKS za opravljanje izmenjave podatkov na podlagi placilnih instrumentov sklene Pogodbo o izmenjavi podatkov prek Zbirnega centra (Priloga 2) z družbo Bankart d.o.o., Ljubljana, Celovška 150.

1.3. Zagotovitev tehnološko-informacijskih podlag

Vsaka banka mora opraviti prilagoditve tehnoloških podlag in upoštevati ter uporabljati standarde izmenjave podatkov, ki so opisani v Navodilih in standardih za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra (Priloga 1), ki je objavljena tudi na spletni strani www.bankart.si

1.4. Testiranje povezav in izmenjave podatkov z Zbirnim centrom

Pred pricetkom izmenjave podatkov na podlagi posameznih placilnih instrumentov banka izvede testno izmenjavo podatkov z ZC za vsak placilni instrument posebej. ZC obvesti banko o uspešnosti testiranja.

Banke so dolžne izvajati testiranje izmenjave podatkov in povezav ob spremembah informacijske podpore. ZC mora omogočiti bankam permanentno testiranje izmenjave podatkov in povezav.

2. POSLOVNI PARTNER

2.1. Zagotovitev tehnološko-informacijskih podlag

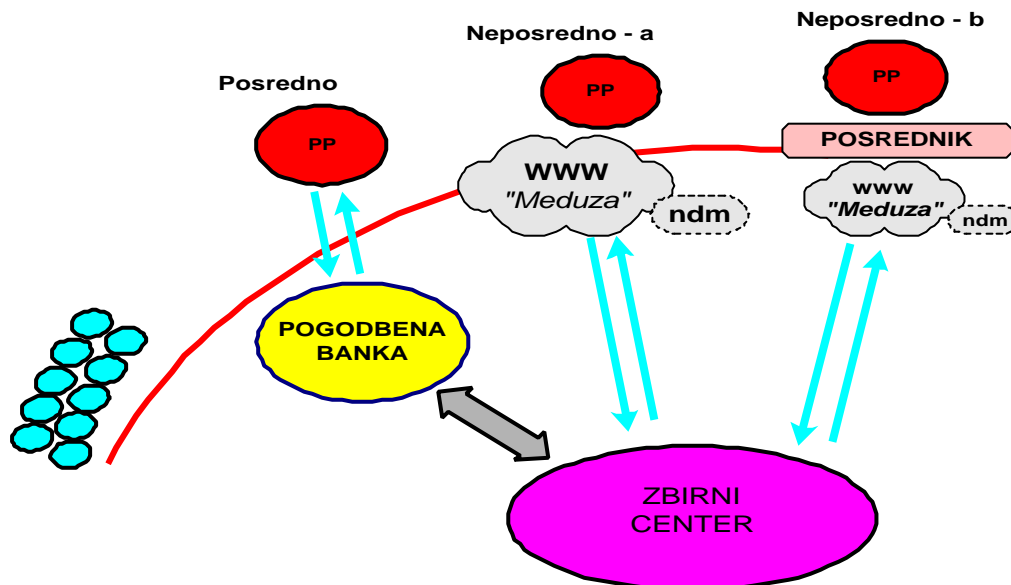
Vsak poslovni partner mora opraviti prilagoditve tehnoloških podlag in upoštevati in uporabljati standarde izmenjave podatkov.

2.2. Nacin izmenjave podatkov med poslovnim partnerjem in Zbirnim centrom

Poslovni partner v skladu z Navodili in standardi o vkljucitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti (Priloga 1) lahko izmenjuje podatke z ZC na dva nacina (Slika 2):

- **posredno** preko pogodbene banke
(poslovni partner → pogodbeni banka → ZC → druge banke in obratno)
- **neposredno** z ZC
  - a) brez posrednika (poslovni partner → ZC → banke in obratno)
  - b) preko posrednika (poslovni partner → posrednik → ZC → banke in obratno)

Graficni prikaz nacina izmenjave podatkov prek ZC je prikazan na spodnji sliki.

Slika 2: Nacin izmenjave podatkov

2.3. Izjava o vključitvi v poslovanje s plačilnimi instrumenti

Poslovni partner mora pri svoji pogodbeni banki izpolniti in podpisati Izjavo:

- **za vsak racun**, s katerim se želi vključiti v poslovanje prek ZC,
- **za vsak način izmenjave** podatkov prek ZC,
- **za vsako novo osnovno storitev**, s katero se želi naknadno vključiti v poslovanje prek ZC.

2.4. Sklenitev pogodbe med poslovnim partnerjem in banko

Poslovni partner za opravljanje poslov s plačilnimi instrumenti:

- pri PP podpiše Izjavo (Priloga 3) pri banki, pri kateri ima odprt racun;
- pri PN podpiše Izjavo (Priloga 3) ter sklene Pogodbo o izdajanju in izplacovanju sredstev s posebno nakaznico z banko, pri kateri ima odprt racun oz. pri kateri zagotovi kritje;
- pri DO podpiše Izjavo (Priloga 3) ter sklene Pogodbo o opravljanju poslov z direktnimi odobritvami (Priloga 4) z banko, pri kateri ima odprt racun;
- pri DB podpiše Izjavo (Priloga 3) ter sklene Pogodbo o opravljanju poslov z direktnimi obremenitvami (Priloga 6) z banko, pri kateri ima odprt racun.

2.5. Testiranje povezav in izmenjave podatkov z banko ali Zbirnim centrom

Pogodbena banka, ki želi vključiti poslovnega partnerja v sistem izmenjave podatkov, mora le temu posredovati Navodila in standarde za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra (Priloga 1).

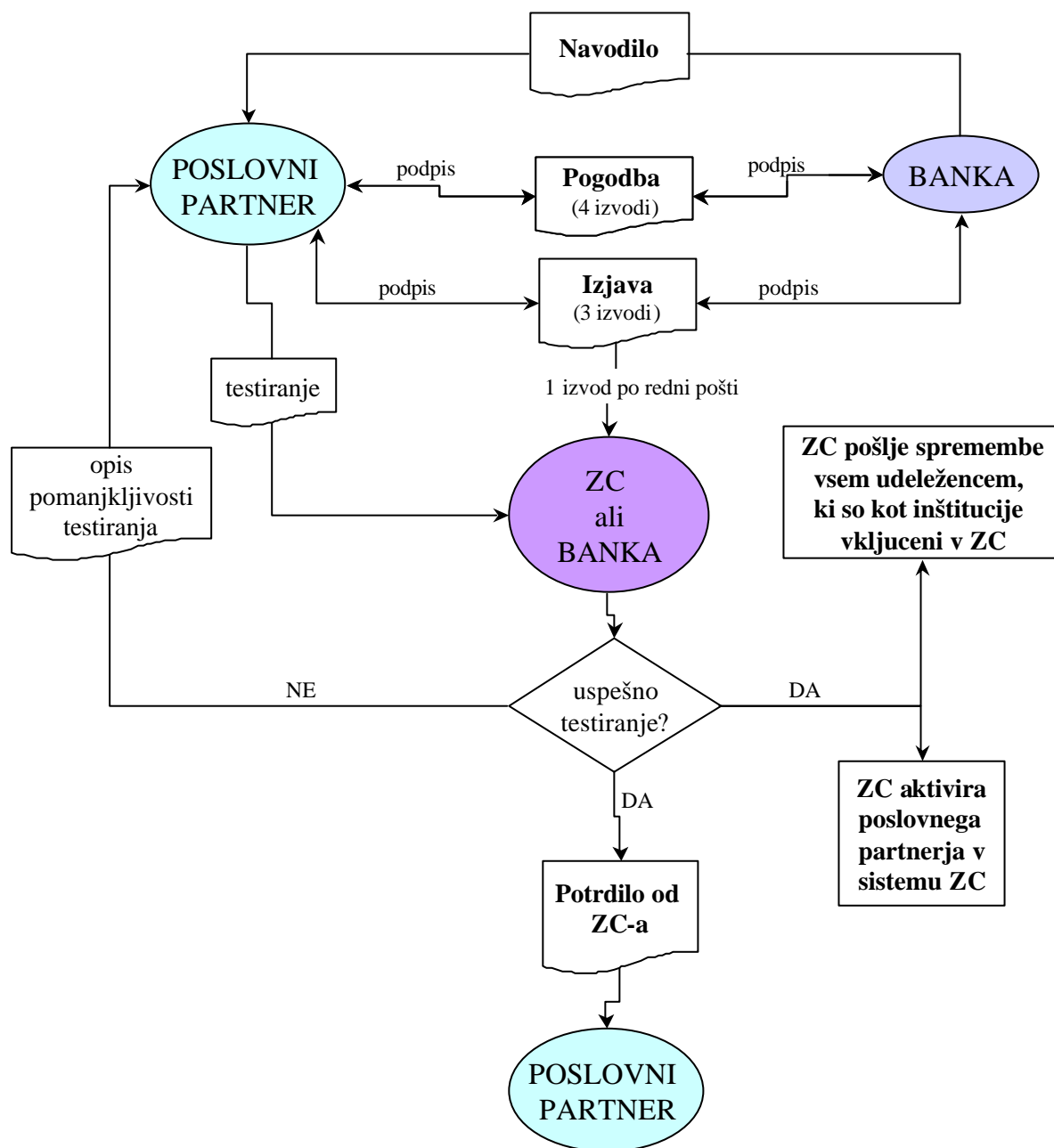
Pred pricetkom izmenjave podatkov na podlagi posameznih plačilnih instrumentov poslovni partner s pogodbeno banko oziroma ZC izvede testno izmenjavo podatkov, za vsak plačilni instrument posebej.

ZC v skladu z Navodili in standardi za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra preveri usposobljenost poslovnega partnerja s testno izmenjavo podatkov za posamezen instrument.

Ce poslovni partner izmenjuje podatke posredno prek pogodbene banke, je usposobljenost udeleženca dolžna preveriti pogodbeni banka.

Po uspešno opravljenem testiranju ZC obvesti vse banke o pristopu novega poslovnega partnerja v sistem izmenjave podatkov v obliki INFO datoteke. Za poslovnega partnerja, ki ni vključen v INFO datoteko, poslovanje prek ZC ni možno.

Graficni prikaz postopka vključitve novega poslovnega partnerja v ZC je prikazan na Sliki 3.

Slika 3: Vključitev novega poslovnega partnerja v ZC

3. ZBIRNI CENTER (ZC)

3.1. Zagotovitev tehnološko - informacijskih podlag

ZC za izvajanje tega protokola zagotovi ustrezno informacijsko podporo. Ustreznost te podpore preveri in potrdi tehnična komisija, ki jo imenuje Nadzorni svet Združenja bank Slovenije.

3.2. Testiranje povezav in izmenjave podatkov s pogodbeno banko ali poslovnim partnerjem

Pred pricetkom izmenjave podatkov na podlagi posameznih placilnih instrumentov ZC s poslovnim partnerjem ali s pogodbeno banko izvede testno izmenjavo podatkov, za vsak placilni instrument posebej.

3.3. Vodenje Centralnega registra Zbirnega centra

Zbirni center vodi Centralni register ZC, v katerem so podatki o vseh poslovnih partnerjih, njihovih racunih in storitvah, s katerimi so vključeni v ZC.

Podatke posameznega poslovnega partnerja lahko v ZC posreduje **samo njegova pogodbeno banka**, podpisnica dogovora. Podatki v Centralnem registru se zbirajo na podlagi posredovanih **izjav za vključitev v poslovanje s placilnimi instrumenti** in ustreznih prilog.

Vsebina Centralnega registra se bankam posreduje v okviru INFO datotek, ki jih bo ZC kreiral v skladu s postopki, opisanimi v Centralnem registru ZC. Vsebina podatkov in standardi za kreiranje INFO datoteke so podrobno opisani v gradivu Centralni register ZC, ki je Priloga št. 2 k Protokolu postopkov poslovanja bank prek Zbirnega centra.

Centralni register ZC vsebuje naslednje osnovne podatke o poslovnem partnerju:

- maticne podatke:
  - originalni naziv
  - kratek naziv
  - naslov
  - davčna številka
  - maticna številka
- podatke o kontaktni osebi:
  - ime in priimek
  - telefon
  - e-mail
- podatki o storitvah, s katerimi je poslovni partner vključen v ZC:
  - racun komitenta ZC
  - vrsta storitve
  - pogodbeno banka
  - način izmenjave podatkov
  - frekvenca (pri storitvi DB)
  - datum otvoritve
  - datum ukinitve
  - datum in ura zadnje spremembe

V primeru DB se vodijo še nekateri specifični podatki o DB:

- zap. št. DB upnika - zaporedna številka DB v okviru določenega upnika
- kratek opis storitve
- tarifa
- datum otvoritve
- datum ukinitve
- datum in ura zadnje spremembe

III. STANDARDI

1. STANDARDI IZMENJAVE PODATKOV

Vsi standardi izmenjave podatkov, ki so predmet tega protokola, se nahajajo v dokumentu Navodila in standardi za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra (Priloga 2/Priloga 1).

Dokument vsebuje naslednja poglavja :

- uvod
- storitve ZC
- udeleženci v sistemu ZC
- vključitev v poslovanje z NPI prek ZC
- načini izmenjave podatkov z ZC, vrste komunikacijskih poti in imena datotek
- testiranje izmenjave podatkov prek ZC
- kontrole zbirnega centra pri izmenjavi podatkov prek ZC
- prevzem in obdelava podatkov v ZC
- arhiviranje podatkov in reševanje reklamacij
- minimalni varnostni elementi in varstvo osebnih podatkov
- standardi in postopki izmenjave podatkov
  - strukture zapisov, ki so enotne za vse vrste storitev
    - vodilni zapis
    - zbirni zapis
    - kontrolni zapis
    - delni zbirni zapis
    - informativni zapis
  - strukture zapisov storitev zbirnega centra
    - posebne položnice - PP in posebne nakaznice - PN
    - direktne odobritve - DO
    - zapis za preverjanje računov pri banki - PR
    - direktne obremenitve – DB
    - trajni nalogi – TN

2. STANDARD VAROVANJA OSEBNIH PODATKOV

Spoštovanje Zakona o varstvu osebnih podatkov: podatki, ki se izmenjujejo po elektronskih medijih, so pod »režimom« znanih standardov zaščite. Za podatke, ki jih poslovni partnerji posredujejo pogodbenim bankam na magnetnih medijih, mora prejemnik podatkov (pogodbena banka oz. ZC) zagotoviti spoštovanje Zakona o varstvu osebnih podatkov.

3. MINIMALNI VARNOSTNI ELEMENTI

Udeleženci v sistemu poslovanja prek ZC se morajo zavedati tveganj pri poslovanju prek Interneta. Upoštevati morajo mednarodne standarde ter domaco zakonodajo.

Zagotovljena mora biti torej varnost v skladu z Zakonom o elektronskem poslovanju in elektronskemu podpisu ter Uredbo o pogojih za elektronsko poslovanje in elektronsko podpisovanje.

4. KONTROLA IZMENJANIH PODATKOV

Vse kontrole se izvajajo na nivoju prejetih paketov. Podatki iz prejetih datotek se locujejo po osnovnih gradnikih – paketih nad katerimi se izvajajo kontrole. V primeru pravilnosti podatkov aplikacija ZC izdela kontrolni zapis za uspešen sprejem, v primeru ugotovljene napake se celoten paket zavrne, ter se izdela en ali vec kontrolnih zapisov z informacijo o napakah.

Kontrola **na nivoju paketa** vsebuje naslednje preglede:

- obstoj vodilnega zapisa,
- obstoj zbirnega zapisa,
- dvojnost paketa v sistemu - številka paketa mora biti v sistemu enolicna,
- dolžina posameznih zapisov,
- obstoj obveznih podatkov v vodilnem oz. zbirnem zapisu,
- kontrola zbirnega zapisa - število osnovnih zapisov v paketu,
- kontrola zbirnega zapisa – znesek izmenjanih transakcij v osnovnih zapisih v paketu
- pravilnost generiranja št. paketa (velja za inicirane podatke v 1. koraku) .

Paketu, ki uspešno "prestane" kontrolo na nivoju paketa, sledi **kontrola na nivoju osnovnih zapisov**, kjer se kontrolira:

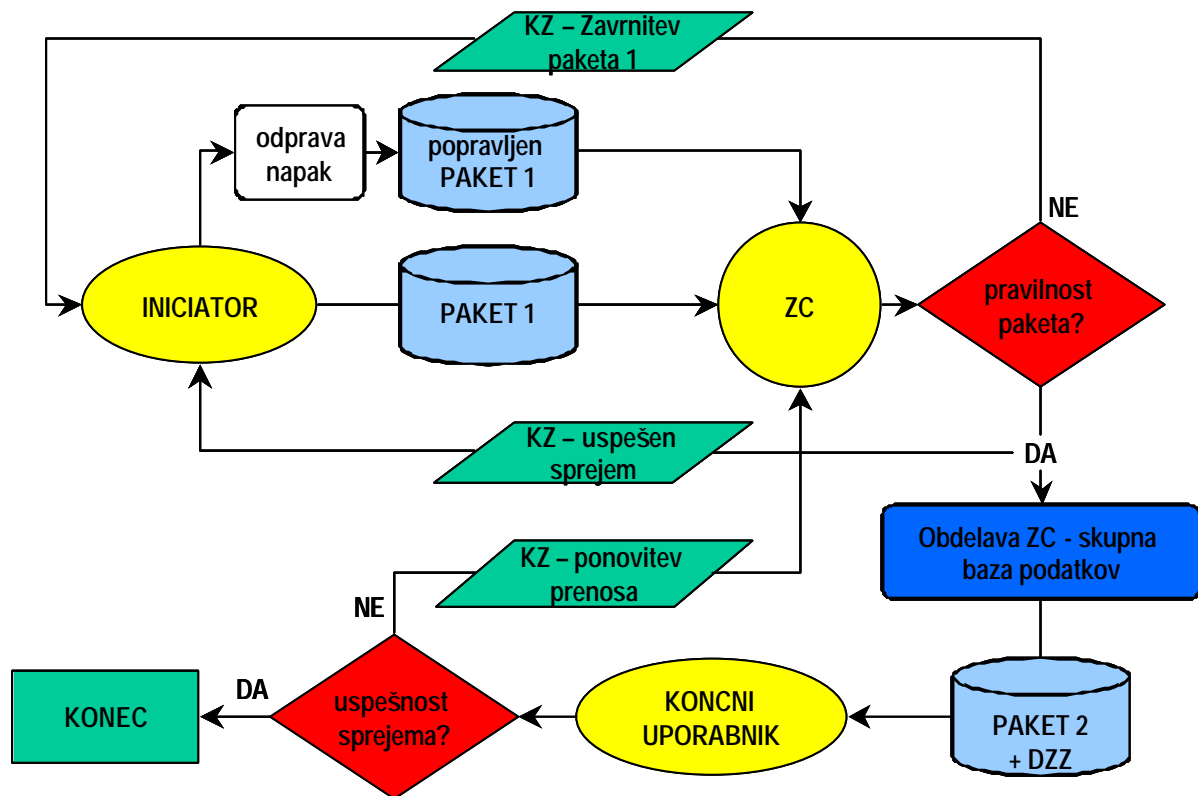
- dvojnost podatkov zapisov v paketu na osnovi *id zapisa* (*id zapisa* v paketu ne sme biti podvojen),
- pravilnost kombinacije polj *vrsta zapisa* in *status*,
- prisotnost obveznih podatkov v osnovnih zapisih in pravilen format polj posameznih storitev ZC,
- kontrola pravilnega pošiljatelja podatkov v ZC,
- pravilnost generiranja id osnovnega zapisa (velja pri iniciranju podatkov v 1. koraku)
- obstoj poravnalnega racuna -banke/poslovnega partnerja z določeno storitvijo v Centralnem registru ZC (neznani poravnalni racun – v Registru ZC ni ustrezne banke oz. racuna komitenta ZC, – storitev ni odprta ali je blokirana,...);
- osnovni zapis že obstaja v bazi podatkov ZC po ID-ju,
- kontrola datuma valute,
- ni zapisa s prvim korakom,
- vrednosti v ključnih poljih so spremenjene,
- paket vsebuje produkcijske in testne zapise.

Kontrola na nivoju osnovnih zapisov vsebuje tudi **specifne korake**, ki se izvajajo samo pri **posameznih storitvah ZC**. Podrobnejši opis kontrol je naveden v Navodilih in standardih za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra (Priloga 1).

IV. POSTOPKI IN PROCESI

Postopek izmenjave podatkov med pošiljateljem podatkov, ZC ter prejemnikom podatkov, ki velja za vse vrste storitev, ne glede na smer transakcije oz. korak, je prikazan na Sliki 3.

Opomba: pri storitvi **DB** ZC pri obdelavi podatkov v prvem koraku izhodnemu paketu ne doda DZZ. Le tega pri storitvi DB ZC kreira za končnega uporabnika v drugem koraku.

Slika 4: Postopek izmenjave podatkov v sistemu ZC

Legenda:

KZ ... kontrolni zapis

DZZ ... delni zbirni zapis

INICIATOR ... banka, poslovni partner, ki podatke posreduje v sistem ZC (v tem primeru tudi pošiljatelj podatkov)

KONCNI UPORABNIK ... končni uporabnik iz ZC sprejme podatke (v tem primeru tudi prejemnik podatkov)

1. POSEBNA POLOŽNICA (PP)

1.1. Likvidacija dokumenta

Delavec ugotovi, ali dokument ustreza tehničnim in podatkovnim standardom.

Vsak zajem podatkov na vplacilnem mestu se mora programsko kontrolirati (kontrola po modulih, ki jih predvideva podatkovni standard dokumenta - kontrola racuna in sklica). Delavec v primeru ročnega vnosa vnese še podatke iz dokumenta (pravilen racun, pravilen sklic in pravilen znesek).

1.2. Izvedba transakcije

Če dokument ni izpolnjen v skladu s standardi, (npr. napake v OCR zapisu ali napake v podatkih: napacen sklic..) delavec dokument obdela kot placilni nalog BN01

1.3. Arhiviranje dokumentov

Banka mora zagotoviti arhiviranje dokumentov in ustrezno varovanje podatkov o vplacilih za dobo desetih (10) let oz. v skladu z veljavno zakonodajo.

1.4. Obdelava in izmenjava podatkov

Zapisane transakcije banka obdela v svojem sistemu. V prehodnem obdobju banka izvede obdelavo konec delovnega dne. Po prehodnem obdobju bo banka izvedla obdelavo pred zaprtjem klirinškega sistema oziroma v skladu s posebno pogodbo, sklenjeno s poslovnim partnerjem.

Banka v skladu z Navodili in standardi za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra pripravi zapise in jih posreduje Zbirnemu centru.

Če izmenjava ni mogoča istega dne, se prenos v ZC opravi v prvem naslednjem možnem terminu.

1.5. Arhiv poslanih podatkov

Banka pošiljateljica za izredne primere zagotovi arhiv poslanih podatkov oziroma ponovno pripravo podatkov za najmanj en teden.

1.6. Nakazilo kritja

Banka za skupen znesek vplacil s posebnimi položnicami, loceno po datumu vplacil, izdela placilne naloge v dobro racunov prejemnikov sredstev. Pri tem upošteva standard izpolnitve podatka o sklicu odobritve prejemnika sredstev:

05 6BBBBBY – 901 - DDMMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifranta bank

Y – kontrolna številka, izracunana po modulu 11

901 – konstanta, ki definira, da gre za storitev vplacil s posebnimi položnicami

DDMMLL – datum vplacila s posebnimi položnicami

V prehodnem obdobju banka poravnava obveznosti (za vsak datum vplacil posebej) do koncnega uporabnika prvi naslednji delovni dan po opravljeni transakciji (sobota, nedelja in državni prazniki ne štejejo za delovni dan).

Po prehodnem obdobju bo banka za vsa prejeta vplacila, ki bodo opravljena 90 minut pred zaprtjem klirinškega sistema (16. clen Dogovora) opravila nakazilo kritja ob istem dnevu.

1.7. Reševanje reklamacij

Koncni uporabnik ali vplacnik rešuje reklamacije pri banki, pri kateri je bilo vplacilo opravljeno. Vsaka banka doloci mesto in odgovorno osebo, ki sprejema reklamacije na osnovi pisnih zahtevkov. V zahtevku obvezno navede:

- identifikacijo zapisa (vrsto posla),
- šifro banke,
- enoto banke, prejemnice vplacila,
- identifikacijo operaterja/blagajnika,
- zaporedno številko transakcije,
- datum vplacila,
- znesek in
- sklic.

Reklamacijsko mesto rešuje reklamacijske zahtevke v sodelovanju z organizacijskimi enotami, ki so "sporne" transakcije opravile in pri katerih se nahaja arhiv dokumentov.

Koncni uporabnik mora reklamacijski zahtevek posredovati banki najpozneje v roku deset (10) dni od dneva prejema podatkov.

Banka je dolžna na reklamacijski zahtevek odgovoriti najpozneje v petih (5) delovnih dneh po prejemu reklamacije.

2. POSEBNA NAKAZNICA (PN)

Posebne nakaznice izda pogodbeni banka v skladu s pogodbo s poslovnim partnerjem ali DURS, ce je s posebno pogodbo tako dogovorjeno.

Banka izdajateljica oz. DURS jamci za izplacilo posebne nakaznice v znesku in do roka, ki je naveden na nakaznici.

Posebno nakaznico, izdano pri banki izdajateljici izplaca podpisnica , ce glasi na znesek, ki je manjši od mejnega zneska, ki ga doloci Nadzorni svet Združenja bank Slovenije, nad tem zneskom pa jo izplaca samo pogodbeni banka

Posebno nakaznico, izdano pri DURS, izplaca podpisnica gotovinsko do zneska, ki ga doloci Nadzorni svet Združenja bank Slovenije, nad tem zneskom pa podpisnica nakaznico izplaca negotovinsko.

V primeru, da upravicenec posebno nakaznico izgubi, je poškodovana ali pa je potekel rok za izplacilo posebne nakaznice, upravicenec lahko zahteva novo posebno nakaznico pri izdajateljici oz. DURS. Novo posebno nakaznico lahko upravicenec pri pogodbeni banki ali DURS zahteva tudi v primeru, ce ni izpolnjena v skladu s standardi.

2.1. Izplacilo nakaznice

Posebno nakaznico banka upravicencu izplaca le pod pogojem:

- da je izdana na standardiziranem obrazcu posebna nakaznica,
- da upravicenec zahteva izplacilo v casu, ko rok za izplacilo še ni potekel in
- da upravicenec ob izplacilu dokaže svojo istovetnost z veljavnim osebnim dokumentom oz. se identificira kot nadomestna oseba, upravicena do izplacila (ce je tako dogovorjeno med pogodbeno banko in poslovnim partnerjem oz. DURS).

Delavec ugotovi, ali dokument ustreza tehnicnim in podatkovnim standardom (pristnost dokumenta....).

Vsak zajem podatkov na izplacilnem mestu se mora programsko kontrolirati (kontrola po modulih, ki jih predvideva podatkovni standard dokumenta - kontrola racuna in sklica). Delavec v primeru rocnega vnosa vnese podatke iz dokumenta (pravilen racun, pravilen sklic in pravilen znesek).

2.2. Arhiviranje dokumentov

Banka mora zagotoviti arhiviranje dokumentov in ustrezno varovanje podatkov o izplacilih za dobo desetih (10) let oz. v skladu z veljavno zakonodajo.

2.3. Obdelava in izmenjava podatkov

Zapisane transakcije banka obdela v svojem sistemu. V prehodnem obdobju banka izvede obdelavo konec delovnega dne. Po prehodnem obdobju bo banka izvedla obdelavo pred zaprtjem klirinškega sistema oziroma v skladu s posebno pogodbo, sklenjeno s poslovnim partnerjem.

Banka v skladu z Navodili in standardi za izmenjavo podatkov prek Zbirnega centra pripravi zapise in jih posreduje Zbirnemu centru.

2.4. Arhiv poslanih podatkov

Banka pošiljateljica za izredne primere zagotovi arhiv poslanih podatkov oziroma ponovno pripravijo podatki za najmanj en teden.

2.5. Nakazilo kritja, poravnava obveznosti in terjatev

Poslovni partner zagotovi kritje za izplacila posebnih nakaznic pogodbeni banki v rokih in na način, ki ga v pogodbi dogovori s pogodbeno banko.

DURS zagotovi kritje za izplacila posebnih nakaznic podpisnicam v rokih in na način, ki ga dogovori s posebno pogodbo, sklenjeno s podpisnicami.

Banka podpisnica, ki opravi izplacila posebnih nakaznic za drugo pogodbeno banko ali DURS knjiži terjatev do posamezne pogodbene banke oz. DURS v skupnem znesku v okviru datuma valute.

Pogodbena banka ali DURS na osnovi prejetih podatkov o opravljenih izplacilih s posebnimi nakaznicami nakaže kritje, loceno za vsak datum izplacil posebej.

Pri tem upošteva standard izpolnitve podatka o sklicu odobritve prejemnika sredstev:

05 6BBBBBY – 902 -DDMMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifrant bank

Y – kontrolna številka, izračunana po modulu 11

902 - konstanta, ki definira, da gre za nakazilo kritja za izplacane posebne nakaznice

DDMMLL – datum izplacila posebnih nakaznic

2.6. Reševanje reklamacij

Končni uporabnik rešuje reklamacije pri banki, pri kateri je bilo izplacilo opravljeno. Vsaka banka določi mesto in odgovorno osebo, ki sprejema reklamacije na osnovi pisnih zahtevkov. V zahtevku obvezno navede:

- identifikacijo zapisa (vrsto posla),
- šifro banke,
- enoto banke, ki je izplacilo opravila,
- identifikacijo operaterja/blagajnika,
- zaporedno številko transakcije,
- datum izplacila,
- znesek,
- sklic.

Reklamacijsko mesto rešuje reklamacijske zahteve v sodelovanju z organizacijskimi enotami, ki so "sporne" transakcije opravile in pri katerih se nahaja arhiv dokumentov.

Končni uporabnik podatkov mora reklamacijski zahtevek posredovati banki najpozneje v roku deset (10) dni od dneva prejema podatkov.

Banka je dolžna na reklamacijski zahtevek odgovoriti najpozneje v petih (5) delovnih dneh po prejemu reklamacije.

3. TRAJNI NALOG (TN)

3.1. Pooblastilo banki za otvoritev, spremembo in ukinitvev

Imetnik transakcijskega racuna ali pooblaščenca oseba s tem instrumentom placevanja ne more pooblastiti banke za poravnavanje ponavljajocih se obveznosti za zneske, ki ob otvoritvi niso znani oziroma na dogovorjeni datum placila niso določljivi (npr. glede na vrednost devize, indeksa ipd.) ali je vnaprej poznano, da bodo kakorkoli v casu izvajanja pooblastila odvisni od upnika oz. prejemnika nakazila. Za nakazila, kjer je višina placila kakorkoli odvisna od prejemnika nakazila, se koristi instrument direktnih obremenitev.

Banka placnika in banka prejemnika glede pogojev nakazovanja s placilnim instrumentom TN nimata nobene pogodbene obveznosti do upnika. Upnik lahko spremembo TN doseže le prek placnika oziroma dolžnika, ce gre za isti osebi in otvoritvijo novega TN pri banki placnika. Spremembe pogojev placevanja maticna banka lahko izvede samo po nalogu imetnika transakcijskega racuna oziroma njegovega pooblaščenca.

3.2. Dolocitev števila in frekvenc nakazil

Maticna banka bo sprejela pooblastilo za izvajanje trajnega naloga le pod pogojem, da se bo placevanje izvrševalo najmanj petkrat oziroma v petih zaporednih placilih, v dogovorjenem casovnem zaporedju oziroma casu trajanja pooblastila.

Placnik racuna lahko prosto izbira med ponujenimi termini za poravnavo obveznosti in casovnimi obdobji poravnavanja.

3.3. Otvoritev trajnega naloga v informacijskem sistemu banke

Aktivnosti v zvezi z otvoritvami TN izvaja banka s svojim komitentom. Podatke o otvoritvah maticne banke ne posredujejo ZC.

3.4. Realizacija trajnega naloga na transakcijskem racunu placnika

TN banka ne izvrši, ce placnik na dogovorjeni datum placila ne zagotovi kritja na transakcijskem racunu.

Placila banka ne bo izvršila še v naslednjih primerih:

- blokiranega racuna,
- smrti imetnika racuna,
- ukinitve racuna,
- preklica TN s strani placnika.

V prehodnem obdobju banka praviloma izvede obdelavo konec delovnega dne. Po prehodnem obdobju bo banka izvedla obdelavo pred zaprtjem klirinškega sistema.

3.5. Nakazilo kritja

V prehodnem obdobju maticna banka izvrši nakazilo kritja za TN bankam upnicam najpozneje naslednji delovni dan po opravljeni transakciji (sobota, nedelja in državni prazniki ne štejejo za delovni dan).

Po prehodnem obdobju bo banka za TN, ki bodo imeli kritje na transakcijskem racunu 90 minut pred zaprtjem klirinškega sistema (31. člen dogovora) opravila nakazilo kritja v istem dnevu.

Pri tem upošteva standard izpolnitve podatka o sklicu odobritve prejemnika sredstev:

05 6BBBBBY – 905 - DDMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifrant bank

Y – kontrolna številka, izracunana po modulu 11

905 – konstanta, ki definira, da gre za storitev placil s trajnimi nalogi

DDMLL – datum placila

V primeru, da maticna banka, ki vodi racun upravicenca, ne more sredstev knjižiti na racune upravicencev, sredstva vrne banki, ki vodi racun, kjer je odprt trajni nalog, in pri tem upošteva standard izpolnitve sklica odobritve:

05 6BBBBBY – 965 - DDMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifrant bank

Y – kontrolna številka, izracunana po modulu 11

965 – konstanta, ki definira, da gre za storitev vracila neuspešnih trajnih nalogov

DDMLL – datum valute predvidene odobritve

3.6. Izmenjava podatkov med banko in Zbirnim centrom

Podatke o nakazilih na podlagi TN maticna banka dnevno izmenjuje posredno prek ZC z bankami - koncnimi uporabniki, v skladu z Navodili in standardi o vkljucitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti prek ZC.

3.7. Arhiviranje podatkov

- **Podatke zapisov**, ki so posredovani ZC oziroma jih je ta posredoval bankam, ta hrani eno leto (365 dni);
- **Podatke zapisov**, ki se nanašajo na maticne banke placnikov in jih je le-ta prejela od ZC, ta hrani sedem dni;
- **Podatke zapisov** – knjiženja na posameznem individualnem racunu banka hrani skladno z predpisi arhiviranja.

3.8. Reševanje reklamacij

Reklamacije, ki izhajajo iz naslova izmenjave podatkov, rešujeta pošiljatelj in prejemnik podatkov.

Reklamacije, ki izhajajo iz vsebine podatkov in izhajajo iz naslova neusklajenosti denarnega in podatkovnega toka (znesek, referenčna številka, ...), rešujeta upnik in maticna banka placnika.

4. DIREKTNA OBREMENITEV (DB)

4.1. Sklenitev pogodbe

Poslovni partner (upnik) z eno od podpisnic sklene Pogodbo za opravljanje poslov z DB (Priloga 6).

Pogodba in vsa podpisana pooblastila (Priloga 7), preklici pooblastil (Priloga 8.) ter ugovori dolžnikov predstavljajo tri-partitni odnos med poslovnim partnerjem (upnikom), maticno banko placnika in dolžnikom oziroma imetnikom racuna v banki.

S podpisom nove pogodbe se upnik zaveže, da bo odpovedal oziroma drugace dogovoril prenehanje veljavnosti vseh pogodb in dogovorov, ki jih je sklenil z bankami za poravnavanje obveznosti s trajnimi nalogi.

4.2. Pooblastilo za direktno obremenitev

Za poravnave obveznosti z DB placnik podpiše Pooblastilo za direktno obremenitev (Priloga 7) pri :

- **maticni banki placnika**

Banka na osnovi tega pooblastila izvede otvoritev in podatke o otvoritvi v elektronski obliki posreduje upniku prek ZC.

- **upniku**

V tem primeru upnik originalni obrazec posreduje v maticno banko placnika. Ta preveri pravilnost navedenih podatkov racuna in lastništva, izvede otvoritev in o tem obvesti upnika v elektronski obliki prek ZC. Maticna banka placnika lahko pooblastilo zavrne brez obrazložitve in o tem obvesti placnika.

Maticna banka placnika obveznosti in upnik bosta upoštevala vsa prejeta nova pooblastila, ce so bila vložena deset dni pred pogodbeno dogovorjenim datumom placila in so bila pravocasno izmenjana v pisni ali elektronski obliki.

Pooblastila placnikov, ki so jih ti posredovali bankam pred podpisom pogodbe, pa s podpisom Pogodbe o opravljanju poslov z direktnimi obremenitvami pridobijo status Pooblastila za direktno obremenitev.

4.3. Preklic pooblastila za direktno obremenitev

Za preklic pooblastila za DB placnik podpiše Preklic pooblastila za direktno obremenitev (Priloga 8.) pri :

- **maticni banki placnika**

Maticna banka na osnovi tega preklica izvede ukinitvev DB ter podatke o ukinitvi v elektronski obliki posreduje upniku prek ZC.

- **upniku**

V tem primeru upnik originalni obrazec posreduje v maticno banko placnika. Ta preveri pravilnost podatkov ter izvede ukinitvev DB in o tem obvesti upnika v elektronski obliki prek ZC.

Maticna banka placnika in upnik bosta upoštevala vse prejete ukinitvev pooblastil, ce so bile sporocone deset dni pred pogodbeno dogovorjenim datumom placila.

4.4. Ugovor na placilo obveznosti

O nameravani DB mora upnik predhodno pisno obvestiti dolžnika.

Ce se dolžnik z vsebino ali višino obremenitve ne strinja, lahko placilu ugovarja tako, da poda ugovor pri upniku ali preklice pri maticni banki izvršitev določenega placila najmanj dva dni pred obremenitvijo.

Upnik prejeti ugovor upošteva tako, da podatke te obremenitve ne posreduje banki.

Ce pa je ugovor določenega placila posredovan direktno maticni banki, mora ta zagotoviti, da se placilo te DB ne izvrši.

Ugovor se nanaša na točno določeno placilo obveznosti in ne pomeni preklica oziroma ukinitvev pooblastila.

4.5. Otvoritev oziroma ukinitvev direktne obremenitve na transakcijskem racunu placnika

Maticna banka placnika ažurira otvoritev oz. ukinitvev DB na podlagi Pooblastila za direktno obremenitev v lastni informacijski podpori v skladu z Navodili in standardi za izmenjavo podatkov prek ZC (Priloga 1).

Specificni podatki DB so razvidni iz info datoteke, ki jo ZC dnevno pošilja bankam.

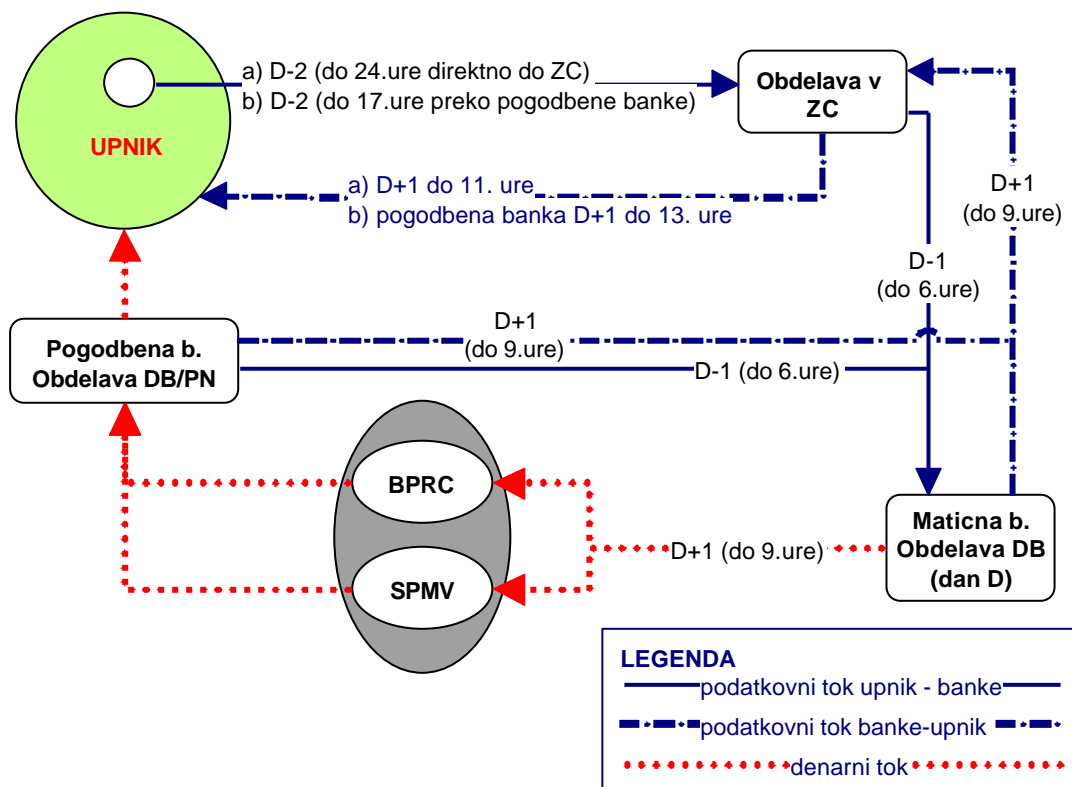
4.6. Izbira termina poravnave obveznosti

Placnik lahko izbira med tistimi datumi placil obveznosti z naslova DB, ki jih je upnik opredelil v pogodbi z banko.

4.7. Podatkovni in denarni tok

Upnik, banka in ZC izmenjujejo podatke o otvoritvah, spremembah, ugovorih, ukinitvah in prometu DB po naslednjem urniku (Slika 6):

- Upnik pošlje pogodbeni banki najpozneje do 17. ure oziroma ZC do 24. ure podatke najpozneje dva delovna dni pred datumom DB;
- Banka prejete podatke posreduje ZC najpozneje do 24. ure dva delovna dni pred datumom DB;
- ZC prejete podatke obdela ter jih posreduje bankam najpozneje do 6. ure zjutraj en delovni dan pred datumom DB;
- Banka obdela podatke na datum DB oz. prvi naslednji delovni dan od 6.00 do 24.00 ure,
- Banka obvestila o realizaciji DB pošlje ZC najpozneje do 9.00 ure naslednji delovni dan;
- ZC s prvo naslednjo obdelavo, vendar najpozneje do 11.00 ure, isti delovni dan prejete podatke posreduje upniku ali pogodbeni banki v skladu z Navodili in standardi o vključitvi v poslovanje s placilnimi instrumenti;
- Pogodbeni banka pošlje podatke poslovnemu partnerju najpozneje do 13.00 ure isti dan.
- Maticne banke placnikov upniku nakažejo sredstva v skupnem znesku realiziranih DB najpozneje naslednji delovni dan v dobro racuna upnika s sklicem odobritve..

Slika 6: Podatkovni in denarni tok pri DB

4.8. Realizacija direktnih obremenitev na transakcijskem racunu placnika

DB maticna banka placnika izvrši, ce placnik na dogovorjeni datum placila zagotovi kritje na transakcijskem racunu.

Maticna banka placila ne izvrši tudi v naslednjih primerih:

- blokiran racun,
- smrt placnika oz. imetnika racuna,
- ukinitvev racuna,
- preklic pooblastila DB s strani placnika,
- ugovora dolžnika na konkretno DB
- drugo

in o tem skladno z Navodili in standardi za izmenjavo podatkov prek ZC (glej Tabelo S5: Šifrant statusov) obvesti upnika v elektronski obliki skupaj z realiziranimi DB.

V prehodnem obdobju banka praviloma izvede obdelavo konec delovnega dne. Po prehodnem obdobju bo banka izvedla obdelavo pred zaprtjem klirinškega sistema oziroma v skladu s posebnim z dogovorom s poslovnim partnerjem.

4.9. Usklajevanje / kontrola podatkovnega in denarnega toka

• Upnik

Maticna banka placnika po koncani obdelavi DB posreduje podatke realiziranih in nerealiziranih DB v ZC.

ZC prejete podatke iz vseh maticnih bank združi ter za vsakega posameznega upnika pripravi delne zbirne zapise za vsako banko posebej, ki predstavljajo seštevek uspešno izvedenih DB. Tako pripravljeni podatki se posredujejo upniku.

Upnik lahko izvrši kontrolo podatkovnega in denarnega toka tako, da vse realizirane DB po maticnih bankah primerja z nakazilom kritja iz maticnih bank.

Ce ugotovi neskladnost denarnega in podatkovnega toka, to rešuje z maticno banko, pri kateri je bilo ugotovljeno neskladje.

Nerealizirane DB so predmet nadaljnjih postopkov pri upniku.

• Maticna banka

Maticna banka za seštevek uspešno realiziranih DB po posameznem upniku nakaže sredstva na racun upnika. Pri tem upošteva standard izpolnitve podatka o sklicu odobritve prejemnika sredstev:

05 6BBBBBY – 904 - DDMMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifranta bank

Y – kontrolna številka, izracunana po modulu 11

904 – konstanta, ki definira, da gre za storitev placil direktnih obremenitve

DDMMLL – datum placila

4.10. Statistika izmenjanih podatkov in tarife nadomestil

ZC zagotavlja banki, da ji bo najpozneje tretji delovni dan v mesecu posredoval naslednje statistike izmenjanih podatkov:

- **skupno število in znesek transakcij DB, ki jih je opravila banka**

Ta statistika je osnova za zaračunavanje stroškov izmenjanih podatkov med banko in ZC.

ZC bo v skladu z Dogovorom izstavil banki racun za opravljene DB enkrat mesečno in sicer do 8. v mesecu za pretekli mesec.

Rok placila racuna je osem dni od dneva izstavitve racuna.

- **skupno število in znesek uspešno in neuspešno izvedenih DB za posameznega upnika**

Ta statistika je osnova za zaračunavanje uspešno izvedenih DB med pogodbeno banko in upnikom.

Pogodbena banka, ki je v skladu s pogodbo zaračunala upniku strošek uspešno izvedenih DB, na podlagi te statistike odstopi maticnim bankam pripadajoci znesek brez odbitka (odvisno od tega, koliko DB je posamezna banka izvedla).

4.11. Arhiviranje podatkov

- **Podatke zapisov**, ki so posredovani ZC oziroma jih ta posreduje bankam, ta hrani eno leto (365 dni);
- **Podatke rekapitulacij**, ki jih ZC posreduje pogodbeni banki, ta hrani sedem dni;
- **Podatke zapisov**, ki jih je prejela pogodbeno banka za posredovanje v ZC, ta hrani sedem dni;
- **Podatke zapisov**, ki se nanašajo na maticno banko placnika in jih je le-ta prejela od ZC, ta hrani sedem dni;
- **Podatke zapisov** – knjiženja na posameznem individualnem racunu maticna banka hrani skladno z predpisi arhiviranja.

4.12. Reševanje reklamacij

Reklamacije, ki izhajajo iz naslova izmenjave podatkov, rešujeta pošiljatelj in prejemnik podatkov.

Reklamacije, ki izhajajo iz vsebine podatkov (znesek, referenčna številka, ...), rešujeta upnik in maticna banka placnika.

Reklamacije, ki izhajajo iz naslova neusklajenosti denarnega in podatkovnega toka posamezne maticne banke, rešujeta upnik in maticna banka placnika.

5. DIREKTNA ODOBRITEV (DO)

5.1. Sklenitev pogodbe

Poslovni partner (nalogodajalec), ki želi nakazovati sredstva upravicencem z DO, sklene z eno od podpisnic Pogodbo o opravljanju poslov z direktnimi odobritvami (Priloga 4).

5.2. Pooblastilo za nakazovanje osebnih in drugih prejemkov

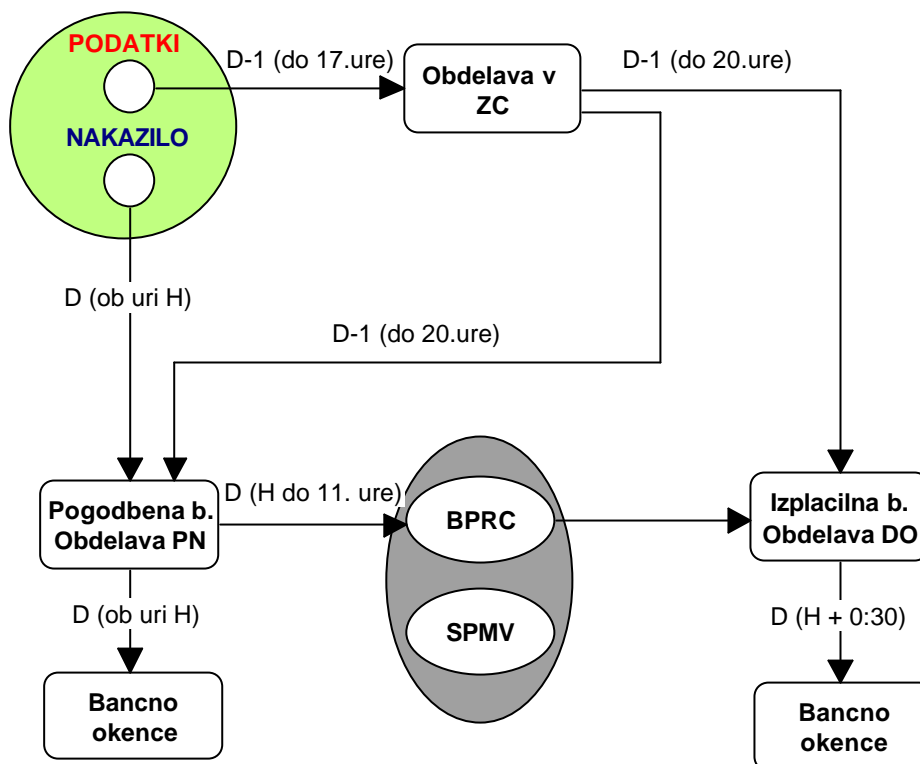
Pooblastilo za nakazovanje osebnih in drugih prejemkov (Priloga 5) je namenjen poenotenju zapisovanja potrebnih podatkov, ki jih upravicenec posreduje nalogodajalcu.

5.3. Podatkovni in denarni tok

Nalogodajalec, banka in ZC izmenjujejo podatke po naslednjem urniku (Slika 5):

1. Paketna obdelava:

- Nalogodajalec pošlje podatke pogodbeni banki najpozneje do 17. ure oziroma ZC do 18. ure najpozneje en delovni dan pred datumom valute DO.
- Banka prejete podatke posreduje ZC najpozneje do 18. ure en delovni dan pred datumom valute DO.
- ZC vse prejete podatke različnih iniciatorjev združi, nove pakete za posamezne končne uporabnike (banke) ter jih posreduje bankam, pri katerih se vodijo racuni upravicencev, najpozneje do 20. ure en delovni dan pred datumom valute DO.
- Poleg tega ZC vse delne zbirne zapise enega iniciatorja pošlje pogodbeni banki, kjer ima ta iniciator odprt transakcijski racun.
- Maticna banka na podlagi podatkov in po prejemu kritja nakaže sredstva v dobro racuna upravicenca.
- Če banka ugotovi neskladnost denarnega in podatkovnega toka, to rešuje z nakazovalcem in o tem obvesti tudi banko, pri kateri je bilo ugotovljeno neskladje.

Slika 5: Podatkovni in denarni tok pri DO – Paketna obdelava

2. ON-LINE obdelava:

- Nalogodajalec pošlje podatke pogodbeni banki najpozneje do 13. ure oziroma ZC do 14. ure isti delovni dan, kot je datum valute DO;
- Banka prejete podatke posreduje ZC najpozneje do 14. ure ;
- ZC vse prejete podatke različnih iniciatorjev združi, pripravi nove pakete za posamezne končne uporabnike (banke) ter jih posreduje bankam, pri katerih se vodijo računi upravičencev, najpozneje do 15. ure še istega dne.
- Poleg tega pa mora ZC vse delne zbirne zapise enega iniciatorja poslati pogodbeni banki, kjer ima ta iniciator odprt transakcijski račun. .
- Maticna banka na podlagi podatkov in po prejemu kritja nakaže sredstva v dobro racuna upravičenca.
- Če maticna banka ugotovi neskladnost denarnega in podatkovnega toka, to rešuje z nalogodajalcem.

5.4. Nakazilo kritja

Poslovni parter – nalogodajalec zagotovi kritje za vse direktne odobritve tako, da izdela placilne naloge po vseh bankah, pri katerih imajo prejemniki svoje racune.

Pri tem upošteva standard izpolnitve podatka o sklicu odobritve prejemnika sredstev:

05 6BBBBBY – 903 - DDMMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifranta bank

Y – kontrolna številka, izračunana po modulu 11

903 – konstanta, ki definira, da gre za storitev placil direktnih odobritev

DDMMLL – datum placila

V primeru, da matična banka ne more sredstev nakazati na racune upravicencev, sredstva vrne nalogodajalca, in pri tem upošteva standard izpolnitve sklica odobritve:

05 6BBBBBY – 963 - DDMMLL

kjer pomeni:

05 – konstanta za oznako kontrolnega modula

6 – konstanta

BBBBB - 5 mestna oznaka banke iz standardiziranega šifranta bank

Y – kontrolna številka, izračunana po modulu 11

963 – konstanta, ki definira, da gre za storitev vracila neuspešnih direktnih odobritev

DDMMLL – datum valute predvidene odobritve

5.5. Usklajevanje / kontrola podatkovnega in denarnega toka (placilni nalog)

· Pogodbena banka nalogodajalca

V skladu s 44. členom dogovora je pogodbena banka nalogodajalca dolžna, v skladu s pravili delovanja placilnih sistemov, nakazati kritje v dobro racunov matičnih bank upravicencev, takoj ko je nalogodajalec zagotovil kritje za vse direktne odobritve.

Ce nalogodajalec ne zagotovi kritja za vse direktne odobritve se knjiženja na racune upravicencev ne more izvršiti.

· Matična banka upravicenca

Matična banka upravicenca podatke, ki jih je prejela od ZC:

- sortira po datumu valute,
- v okviru datuma valute sortira po racunih nalogodajalcev

in s tem dobi podatek o skupnem znesku nakazil posameznega nalogodajalca, ki ga mora uskladiti z enim ali več placilnimi nalogi, s katerimi je nalogodajalec nakazal kritje.

5.6. Statistika izmenjanih podatkov in tarife nadomestil

ZC zagotavlja podpisnici, da ji bo najkasneje tretji delovni dan v mesecu posredoval naslednje statistike izmenjanih podatkov:

- **skupno število in znesek transakcij DO, ki jih je opravila posamezna banka**

Ta statistika je osnova za zaračunavanje stroškov izmenjanih podatkov med banko in ZC. ZC bo v skladu z Dogovorom izstavil banki racun za opravljene DO enkrat mesečno in sicer do 8. v mesecu za pretekli mesec. Rok placila racuna je osem dni od dneva izstavitve racuna.

- **skupno število in znesek izvedenih DO za posameznega nalagodajalca**
- **skupno število in znesek storniranih DO za posameznega nalagodajalca**

5.7. Arhiviranje podatkov

- **Podatke zapisov**, ki so posredovani ZC oziroma jih je ta posredoval bankam, ta hrani eno leto (365 dni);
- **Podatke rekapitulacij**, ki jih ZC posreduje pogodbeni banki, ta hrani najmanj sedem dni;
- **Podatke zapisov**, ki jih je prejela pogodbeni banka za posredovanje v ZC, ta hrani sedem dni;
- **Podatke zapisov**, ki se nanašajo na maticno banko upravicencev in jih je le-ta prejela od Zbirnega centra, ta hrani sedem dni;
- **Podatke zapisov** – knjiženja na posameznem individualnem racunu maticna banka upravicenca hrani skladno z predpisi arhiviranja.

5.8. Reševanje reklamacij

Reklamacije, ki izhajajo iz naslova izmenjave podatkov, rešujeta pošiljatelj in prejemnik podatkov.

Reklamacije, ki izhajajo iz vsebine podatkov (znesek, referencna številka, racun zaprt, ...), rešujeta nalagodajalec in maticna banka upravicenca.

Reklamacije, ki izhajajo iz naslova denarnega toka, rešujeta maticna banka upravicenca in nalagodajalec.